

Halina Grzywacz

Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej „System ARROW – sine qua non rynku książki w XXI wieku”, (Kraków – UJ, 10 XII 2013 r.)

Forum Bibliotek Medycznych 7/1 (13), 475-482

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Mgr Halina Grzywacz
Kraków – UP

**SPRAWOZDANIE Z MIĘDZYNARODOWEJ
KONFERENCJI NAUKOWEJ „SYSTEM ARROW
– SINE QUA NON RYNKU KSIĄŻKI W XXI WIEKU”,
(KRAKÓW, 10 XII 2013 R.)**

Abstract

On the 10th of December 2013, the international scientific conference “System ARROW” – sine qua non book market in XXI century” was held at Andel’s hotel in Cracow. It was organized by the Association of Authors and Publishers “Polish Book”. Guests from Italy, Belgium, Greece, Spain, Lithuania, and Poland joined the meeting. They were coordinators of the European Union project ARROW and ARROW Plus. The participants of this event explained to Polish book community objectives, aims and results of the system ARROW and ARROW Plus in Europe as a tool for acquisition, preservation and updating of information about copyrights holders. The aim of the project is to support European Digital Library and protection of European cultural heritage and countries with different linguistic areas. The whole issue has been presented in several presentations. (Presenters: Giulia Marangoni, representative of Italian Associazione Italiana Editori, Victorian Colodron from Spain representing American Copyright Clearance Center, Enrico Turrin of European Publishers Federation, Costis Akritidis the representative of OSDEL and the director of MIS in Greece, Brian Green the representative of EDItEUR, and Piotr Sagnowski from SaiW “Polish Book”).

The panel discussion were led by Andrzej Nowakowski. The first one “E-ISBN as a tool for contemporary book market in Poland and Europe: only benefits”. (Participants: Grażyna Szarszewska, Włodzimierz Albin, Mikołaj Baliszewski, Grzegorz Gauden, Brian Green and Piotr Sagnowski) and “ARROW and the diligent search in EU round table” (Great Britain, Germany, France, and Spain) as well as joined countries”. (Participants: Andrzej Nowakowski, Aida Dobkeviciute – representative of Lithuanian Publishers Association, Giulia Marangoni, Costis Akritidis and Enrico Turrin). The conference and project leader of ARROW in Poland Andrzej Nowakowski made summary of presentations - the importance of this international event and work on the implementation and future of the project ARROW in Poland.

Streszczenie

W dniu 10 XII 2013 roku w Andel’s hotelu w Krakowie odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa „System ARROW– sine qua non rynku książki w XXI wieku”. Organizatorem było Stowarzyszenie Autorów i Wydawców „Książka Polska”. W spotkaniu uczestniczyli goście z Włoch, Belgii, Grecji, Hiszpanii, Litwy i Polski. To koordynatorzy z krajów współuczestniczących w realizacji projektu unijnego ARROW i ARROW plus. Uczestnicy tego wydarzenia przybliżyli polskiemu środowisku związanemu z książką założenia, cele i efekty działań systemu ARROW i ARROW Plus w Europie, jako narzędzia służącego w pozyskiwaniu, ochronie i aktualizacji danych o właścicielach praw autorskich. Celem projektu jest wspieranie prac nad Europejską Biblioteką Cyfrową oraz ochroną dziedzictwa kulturowego Europy

i krajów o różnej skali obszaru językowego. Całość zagadnienia została przedstawiona w kilku referatach. (Wystąpili: Giulia Marangoni, reprezentantka włoskiego środowiska Associazione Italiana Editori, przedstawiciel reprezentujący amerykańską Copyright Clearance Center z Hiszpanii Victoriano Colodron, Enrico Turrin z Federacji Wydawców Europejskich, Costis Akritidis przedstawiciel OSDEL oraz Dyrektor MIS w Grecji, *Brian Green*, reprezentant EDItEUR i Piotr Sagnowski, reprezentujący SAIW „Polska Książka”).

Dyskusje panelowe poprowadził Andrzej Nowakowski. Pierwsza „E-ISBN jako narzędzie dla współczesnego rynku książki w Polsce i Europie: same korzyści. (Uczestniczyli w niej Grażyna Szarszewska, Włodzimierz Albin, Mikołaj Baliszewski, Grzegorz Gauden, Brian Green i Piotr Sagnowski) oraz „Diligent search przy pomocy ARROW: system w „państwach czwórki” (Wielka Brytania, Niemcy, Francja, Hiszpania) i krajach włączanych”. (Wypowiadali się Andrzej Nowakowski, Aida Dobkeviciute - reprezentująca Litewskie Stowarzyszenie Wydawców, Giulia Marangoni, Costis Akritidis i Enrico Turrin). Podsumowania całości wystąpień, wagi tego międzynarodowego wydarzenia oraz prac nad wdrożeniem i przyszłością projektu ARROW Plus w Polsce dokonał prowadzący konferencję i lider projektu ARROW Plus w Polsce Andrzej Nowakowski.

W dniu 10 XII 2013 roku w Andel's hotelu w Krakowie odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa „System ARROW – sine qua non rynku książki w XXI wieku” z udziałem koordynatora projektu unijnego włoskiej firmy AIE (Associazione Italiana Editori) oraz uczestników z Grecji, Belgii, Wielkiej Brytanii, Litwy i Polski. Organizatorem tego wydarzenia było Stowarzyszenie Autorów i Wydawców „Polska Książka” (dalej SAIW „Książka Polska”)¹. W wydarzeniu tym wzięli także udział przedstawiciele ważnych polskich organizacji i podmiotów rynku książki. Otwarcia konferencji i prezentacji gości uczestniczących w projekcie ARROW dokonał Andrzej Nowakowski, lider projektu w Polsce i dyrektor generalny SAIW „Książka Polska”. Następnie zostały przedstawione w kilku referatach i dyskusjach panelowych dwa projekty europejskie ARROW i ARROW Plus. Powstały one w latach 2008-2013 jako narzędzia w ochronie dziedzictwa kulturowego Europy. Celem organizatorów konferencji i gości było udostępnienie uczestnikom konferencji informacji na temat działań w pozyskiwaniu aktualnych danych o właścicielach praw autorskich. Według prezynterów dzięki systemowi ARROW i ARROW Plus czas poszukiwań danych do oznaczenia statusu prawa autorskiego ulega wydatnemu skróceniu. Ponadto są one bardzo przydatne, jako narzędzia wspierające unijny projekt Europejskiej Biblioteki Cyfrowej (Europeana). Całości poruszanych zagadnień towarzyszyła problematyka włączenia Polski do europejskiego programu unijnego oraz uregulowania jej rynku wydawniczego (rozwiązania

¹ Obecnie Stowarzyszenie Autorów i Wydawców „Polska Książka” od dnia 14 marca zmieniło nazwę na - Stowarzyszenie Autorów i Wydawców „COPYRIGHT POLSKA”, dostęp elektroniczny: <http://www.copyrightpolska.pl/pl/2/84/1/Stowarzyszenie-Autorow-i-Wydawcow-COPYRIGHT-POLSKA>; To organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi. Informacje o działalności tego stowarzyszenia na stronie internetowej: <http://www.copyrightpolska.pl/>

kwestii związanych m.in. z e-ISBN, Books in Print, czy usprawnień licencji na rzecz digitalizacji dzieł)².

Pierwszym referentem konferencji była Giulia Marangoni, reprezentantka włoskiego stowarzyszenia Associazione Italiana Editori, która w prezentacji „ARROW Plus w Europie: wyniki projektu i prezentacja systemu”, przybliżyła uczestnikom konferencji założenia, cele i efekty działania systemu ARROW i projektu ARROW Plus w Europie. Obydwa projekty uczestniczą w procesach digitalizacji zasobów krajów europejskich. Są niezbędne w wyszukiwaniu danych o dziełach XIX i XX wieku. Początkowo system ARROW był realizowany we Francji, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii i w Niemczech, a od 2011 roku proces ARROW wprowadzany był w projektach w 16 krajach Europy. W dalszej części prezentacji autorka przedstawiła działania systemu ARROW, które rozpoczynają się we wniosku zapytania użytkownika na temat konkretnego księgozbioru lub dokumentu. Zadaniem użytkownika jest dostarczenie rekordów bibliograficznych do systemu, w którym następuje przetworzenie danych i uzyskanie informacji na temat m.in. kraju pochodzenia zbioru, jego statusu wydawniczego i praw autorskich do niego. Dlatego tak niezbędna jest współpraca współuczestników projektu ARROW, która polega przede wszystkim na włączeniu danych dotyczących publikacji przez poszczególne kraje. Otrzymane informacje o dziełach pozwalają na określenie praw do publikacji, podają daty zycia, dostępność dzieła w kraju publikacji oraz wyodrębniają tzw. dzieła osierocone³. Przy określeniu statusu dokumentu - następuje jego dalsze badanie oraz pozyskiwanie informacji. Dane skupione w jednym miejscu są głównie przydatne w digitalizacji zbiorów. Dla otrzymania informacji z katalogów bibliotecznych, baz bibliograficznych oraz baz danych krajów współuczestniczących w projekcie wykorzystywane są europejskie i krajowe bazy. Są to: TEL database, VIAF, Books in Print, PRO database (baza praw organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi). Ponadto dla opracowania rekordów używa się tego samego co w bibliotekach oraz

² Na temat nowego projektu ARROW i jego zalet ukazały się publikacje m.in.: J. Maciejewski, M. Kusak, Bazy danych o książce a ochrona praw autorskich. Dlaczego Europeana?. Biblioteka Analiz Wydanie 366 numer specjalny 22 października 2013 nr 22, s. 13-15; System ARROW Plus. Magazyn Print Partner Książka. 2012 nr 16 s. 185, dostępny http://issou.com/vidart/docs/printpartner_16_vid_książka_is.

³ „Dzieła osierocone to takie, które wciąż podlegają prawnemu autorskiej ochronie, ale ich twórcy są nieznani lub nie ma możliwości, by ich zlokalizować. W dyrektywie [Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/28/UE w sprawie niektórych dozwolonych sposobów korzystania z utworów osieroconych] przyjęto ostatecznie definicję dzieł osieroconych, która obejmuje zarówno utwory opublikowane w książkach, czasopiśmie i gazetach, jak i utwory audiowizualne i fonogramy, jeśli są one częścią zbiorów ogólnodostępnych dla publiczności bibliotek, instytucji edukacyjnych, muzeów i archiwów oraz instytucji zajmujących się dziedzictwem filmowym i muzycznym. Definicja obejmuje też dzieła nieopublikowane, o ile zostały wcześniej udostępnione przez ww. instytucje, a także utwory będące częściami składowymi innych utworów (np. ilustracje, fotografie).” zob. A. Burba, J. Maciejewski, Legalny wyścig z czasem: prawo autorskie na co dzień. *Biblioteka Analiz: numer specjalny*. Wydanie 366 z 16 października 2012 nr 22, s.12-17.

Europeanie formatu ONIX (rzadziej MARC 21). Z kolei zgromadzone informacje są ujmowane w tzw. klastry. Na ich podstawie następuje pełne udostępnienie i integracja danych w celu identyfikacji dzieła. Tak pozyskana i sprawdzona wiedza prezentowana jest w wynikach zapytania. Na potrzeby systemu ARROW przygotowano oprogramowanie ARROW Books in Print dla krajów, w których system taki dotąd nie działał (m.in. dla Polski, Litwy, Łotwy, Węgier, Grecji i Portugalii), a który pozwala uzupełnić dane o dostępność handlową konkretnego dzieła. Natomiast do technicznej obsługi sektora audiowizualnego wykorzystywane jest oprogramowanie FORWARD. Pani Giulia Marangoni podczas prezentacji systemów wypunktowała ważną kwestię, mianowicie dla poprawnego działania systemów i ich użytkowej przydatności niezbędna jest wiarygodna współpraca i wymiana doświadczeń oraz aktualizacja danych z krajów uczestniczących w tym projekcie.

Drugi referat wiodący „Informacja o prawach i licencjonowanie online: rozwiązania dla użytkowników treści i posiadaczy praw” wygłosił przedstawiciel reprezentujący amerykańską Copyright Clearance Center Victoriano Colodron z Hiszpanii. Według referenta dla autentycznego licencjonowania zasobów w systemie ARROW należy określić charakter zarządzanych praw, a także możliwe sytuacje i sposób ich użytkowania. Dlatego w proponowanych przez CCC rozwiązaniach obowiązują takie zasady jak:

- prostota, którą zapewniają narzędzia do licencjonowania praw
- integracja, która dotyczy mechanizmów współpracujących w obrębie aplikacji
- integracja praw i treści

Całość zagadnienia powinna być tak przygotowana, aby wiadomo było:

- czego oczekują posiadacze praw
- jaka jest dostępność do potencjalnych odbiorców
- jak posiadacze praw (i w jakim zakresie) zamierzają licencjonować dany utwór

Zasadne jest objęcie działań kontrolą, która może być sprawowana przez autorów i wydawców w wersji online. Proces digitalizacji stwarza wiele problemów, obok ekonomicznych i prawnych także społecznościowy. Wymaga on systemowych rozwiązań.

W rozwiązaniu tych zagadnień z pewnością pomocą okaże się szybkość działania, standaryzacja, współdziałanie globalne i określenie charakteru licencji.

Podsumowaniem pierwszej części konferencji była dyskusja panelowa na temat e-ISBN-u, jako narzędzia usprawniającego działanie rynku książki w Polsce („E-ISBN jako narzędzie dla współczesnego rynku książki w Polsce i Europie: same korzyści – dyskusja panelowa „). Dyskusję tę poprowadził Andrzej Nowakowski. Uczestniczyli w niej Grażyna Szarszewska, Włodzimierz Albin, Mikołaj Baliszewski, Grzegorz Gauden, Brian Green i Piotr Sagnowski. Zapoznano uczestników konferencji z praca-

mi nad systemem e-ISBN i elektronicznym nadawaniu numerów ISBN oraz zaletami jego wprowadzenia. Nowy system projektowany jest, jako nowoczesna aplikacja online, oparty na międzynarodowych unormowaniach z wykorzystaniem formatu opisu publikacji ONIX, opracowanym przez międzynarodowe konsorcjum EDItEUR. Inicjatorem nowego systemu elektronicznego jest SAIW „Polska Książka”, Polska Izba książki, Polskie Towarzystwo Wydawców Książek, Stowarzyszenie Wydawców Szkół Wyższych i Stowarzyszenie Wydawców Katolickich. Koordynacja i realizacja prac nad e-ISBN należy do Biblioteki Narodowej i Instytutu Książki. Uruchomienie i wdrożenie systemu zaplanowano na rok 2014. Ma on być ułatwieniem dla wydawców, ponieważ pozwoli na wniesienie do systemu e-ISBN niewykorzystanych numerów, poda zakresy wolnych numerów od-do i umożliwi dokonać operacji tylko w jednym miejscu online. Zaopatrzenie klienta w konwerter pozwoli na szybkie udostępnienie formatki do systemów dystrybutorów. Zalety:

- umożliwi wydawcy przyspieszenie sprawnego sposobu informacji o publikacji.
- pozwoli na kontrolę i właściwe użytkowanie oraz uszczegółowi sposób informowania.
- wydawca będzie w systemie zarejestrowany, może pozyskiwać kolejne pule numerów ISBN i może wykorzystać wolne numery z poprzedniego przydziału.
- wszystkie dane wprowadzone przez wydawcę należeć będą tylko do niego
- z zachowaniem tajemnicy handlowej.
- wydawca będzie miał prawo wyboru sposobu współpracy z Biurem ISBN (sposób tradycyjny lub elektroniczny).

„Diligent search przy pomocy ARROW: system w „państwach czwórki” (Wielka Brytania, Niemcy, Francja, Hiszpania) i krajach włączanych” to temat drugiej dyskusji panelowej, w której udział wzięli: prowadzący konferencję Andrzej Nowakowski, Aida Dobkeviciute (reprezentująca Litewskie Stowarzyszenie Wydawców), Giulia Marangoni, Costis Akritidis i Enrico Turrin. Uczestnicy dyskusji przedstawili zalety systemu ARROW jako spójnego, zgodnego z przepisami środka wyszukiwania informacji na poziomie np. tytułu i daty publikacji, który umożliwi uściślenie kraju pochodzenia dzieła. Dla państw członkowskich UE przyjęta została dyrektywa zawierająca wymogi i przepisy według których możliwe będzie wykorzystanie ww. dzieł osieroconych. System ARROW ma nie tylko wspierać proces wyszukiwania informacji o dziele, ale wspomagać zarządzanie prawami do dzieł licencjonowanych i chronić autora lub wydawcę materiałów objętych prawem autorskim w ramach reformy zasad dotyczących licencjonowania „dzieł osieroconych”. Pozwoli na przeszukiwanie udostępnionych baz celem określenia statusu książek będących w obiegu i przekaże informacje na temat licencji udzielanych przez organizacje zbiorowego zarządzania. Przede wszystkim ma wspierać ochronę dziedzictwa kulturowego i chronić twórczość literacką i artystyczną.

W czasach globalizacji system ARROW w swoich założeniach ma odegrać ważną rolę w zmniejszeniu dysproporcji w ochronie twórczości krajów o mniejszym obszarze językowym, broniąc zarazem całego dziedzictwa Europy.

W drugiej części spotkania swoje stanowisko w zakresie tematu konferencji przedstawił Enrico Turrin, który reprezentował Federację Wydawców Europejskich. W referacie „Federacja Wydawców Europejskich a projekt ARROW Plus” zapoznał uczestników konferencji z działalnością tej organizacji, której Polska Izba Książki jest członkiem. Federacja ma za zadanie ochronę rynku książki i jego wartości kulturalnych. Chronić zgromadzone bogactwo informacji pozyskanych zarówno o wydawanych książkach, jak i w drodze ich sprzedaży. Bogactwo elementów informacji to metadane gromadzone według standardów. Program w oparciu, o który system ARROW funkcjonuje to ONIX for Books. ONIX to wzorzec informacji działający w międzynarodowym standardzie ISTC (Międzynarodowy Standard Kodujący dla Tekstów) i według normy ISO 21047: 2009. Standard ISTC umożliwia szczegółową identyfikację dzieł tekstowych oraz wyróżnienie ich spośród pozornie takich samych publikacji. To jeden z najważniejszych systemów rejestrujących tytuły. Pozwala na zarejestrowanie prawa własności do tytułu, ułatwia wyszukiwanie i upraszcza użytkownikowi sposób docierania do publikowanych materiałów. Poza tym określa popyt na dane publikacje i wspomaga proces obliczeń w zakresie wynagrodzeń dla właściciela praw majątkowych.

Kolejny temat „Organizacja zbiorowego zarządzania i meta dane: zastosowanie ARROW w Grecji” przedstawił Costis Akritidis, reprezentujący OSDEL z Grecji. W swym wystąpieniu przybliżył sytuację rynku wydawniczego w Grecji oraz przedstawił system działań RRO w środowisku wydawniczym i księgarskim, oraz kanały dystrybucji, Books in Print. Ponadto nakreślił zadania organizacji, które występują w obronie tych wydawnictw m.in. w zakresie komunikacji z systemami obowiązującymi na rynku wydawniczym i bibliotekarskim (np. z bazami ISBN, ISSN, ISNI, VIAF itd.), ramy prawne i finansowe. A przede wszystkim charakter współpracy środowiska greckiego z projektem ARROW i ARROW Plus. Zwrócił uwagę na korzyści płynące ze współpracy członków tego projektu oraz do nie zniechęcania się na trudności jakie występują w trakcie realizacji. Ze stanowiska prelegenta nasuwa się wniosek, iż należy mieć świadomość potrzeb rynku dla akceptacji zmian, co do których należy się przystosować. Według Costisa Akritidisa poznanie sytuacji rynku wydawniczego z pewnością wymaga opracowania rejestru dzieł osieroconych oraz bazy praw obejmującej każdy z podmiotów praw autorskich.

W ponownym wystąpieniu dotyczącym ARROW a ARROW Plus: koordynacja działań i sytuacja we Włoszech” (Associazione Italiana Editori) Giulia Marangoni przybliżyła uczestnikom zalety i korzyści przystąpienia nowych członków do systemu ARROW Plus. Polska otrzyma licencję na oprogramowanie i będzie mogła dołączyć do procesu wyszukiwania ARROW, które umożliwi włączenie wyszukiwania polskich

publikacji. Program obejmie wszystkie dane bibliograficzne Biblioteki Narodowej. Dzięki programowi RRO można będzie zarządzać prawami do reprodukcji. Koordynatorem całości prac jest Stowarzyszenie ARROW, a w Polsce SAIW "Książka Polska". Wynikające stąd korzyści to: np. możliwość przyśpieszenia procesu digitalizacji zasobów bibliotek polskich i krajów członkowskich. Dzięki kooperacji w pozyskaniu danych i identyfikacji właścicieli praw do utworów będzie można usprawnić procesy digitalizacji dzieł, docierając do wszystkich uprawnionych lub reprezentujących ich organizacji zbiorowego zarządzania, uzyskując stosowne licencje na niezbędnych polach eksploatacji. Ponieważ system ARROW posiada zdolność do kompletowania całościowej bazy autorów i dzieł stworzy możliwość udzielania natychmiastowej informacji o nich realizowanej poprzez system VIAF, który elastycznie współpracuje z programami bibliotecznymi. Przykładem dobrej kooperacji niech będzie francuski projekt dotyczący dzieł out-of-commerce, który służy do digitalizacji zasobów. Dzięki niemu w ciągu 3 lat (do grudnia 2013) przeszukano ok. 2 mln rekordów.

Prezentacja „Metadane a sprzedaż książek: co Polska może zyskać na programie ARROW” – *Briana Greena*, reprezentanta EDItEUR była skupiona na wykazaniu korzyści płynących z wdrożenia systemu ARROW Plus w Polsce. Dotyczyły one istotnych elementów metadanych w standardach i handlu książką w Polsce. Referent próbował udowodnić istotną wagę metadanych. Omówił modelowy Books i Print i zwrócił uwagę na jego zalety. Po pierwsze w tradycyjnych księgarniach dobry opis pomaga znaleźć książki dla klientów. Równoważnikiem będzie umieszczenie metadanych w Internecie, co pozwoli na poszerzenie pola potencjalnych nabywców. Księgarnie internetowe potrzebne są i w Polsce i zagranicą. Dzięki nim można pozyskać bogatą informację o książkach i zwiększyć ich promocję. Podstawowy opis bibliograficzny w tym systemie sprzedaży obejmuje tytuł publikacji, autora, wydawcę, ISBN, format, datę publikacji. Dodatkowo opis jest uzupełniany o dane handlowe (cena, dostępność). Całość dopełniana jest o informacje dotyczące okładki, krótkie streszczenia, biogram autora, nagrody, recenzje. Może zawierać linki do stron internetowych, e-book, informacje o DRM itp. Dla przykładu autor prezentacji omówił doświadczenia z rynku brytyjskiego (Nielsen) podając dość istotną informację na temat kompletności opisów bibliograficznych. Ich obszerność powoduje m.in. wzrost sprzedaży książek nawet o 70%. Włączenie rozszerzonych danych (według dostawcy z Nielsen) sprzyja dalszemu wzrostowi sprzedaży. Program ONIX for Books obejmuje wydawców, księgarzy, biblioteki oraz organizacje w Wielkiej Brytanii. W systemie tym zapewnione są bezpłatne podstawowe rekordy, a opłaty pobierane są wyłącznie za opisy bibliograficzne. Zwraca też uwagę na fakt, że obecnie więcej dystrybutorów liczy na informacje dotyczące opisów bibliograficznych książek. Tego typu dane są z reguły przesyłane drogą elektroniczną do detalicznych sprzedawców. Opracowane są w postaci formularzy, arkuszy kalkulacyjnych w programie Excel lub w formacie ONIX (Międzynarodowy standard komunikowania informacji o produktach przemysłu książki w formie

elektronicznej). Z kolei referent omówił udoskonalenia w przetwarzaniu danych oraz lepszego określenia stanu praw autorskich do dzieła. Ponadto według prelegenta ważne są wymagania techniczne w systemie w trakcie integracji do systemu ARROW nowych państw. Zwrócił uwagę na takie kwestie jak: zarządzanie poprawną formą transliteracji informacji o publikacji, poprawą wydajności i elastyczności systemu, identyfikację posiadaczy praw, wzbogacanie danych, ujednoczenie przepisów i informację dla krajów uczestniczących, a także dopasowanie klastrów dla każdego kraju. Przyszłość ARROW zależy od aktywności interesariuszy, ich współpracy i wiarygodności. Ulepszenia w toku realizacji mogą okazać się korzystne dla całego systemu m.in. w dostosowywaniu aplikacji dla konkretnego przypadku. Natomiast koszty będą oceniane według modelu biznesowego ARROW.

Prezentacji polskiej bazy Books in Print dokonał Piotr Sagnowski, reprezentujący SAIW „Polska Książka”. Oprogramowanie „Books in Print” (BiP) to baza danych, której zarządzającym będzie SAIW „Polska Książka”, jako organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi powołana do działań związanych z inkasem i reparacją opłat reprograficznych oraz procesem licencjonowania. BiP będzie podłączony do systemu ARROW Plus. Baza jest produktem technicznie przygotowanym przez stronę włoską i w swej początkowej wersji na początek grudnia 2013 roku liczyła już 297 tysięcy tytułów dzieł polskich. Trwają obecnie prace nad tłumaczeniem jej z wersji angielskiej na polską. Zadaniem strony polskiej jest skorygowanie i dopracowanie przepływu informacji o publikacjach na terenie całego kraju. Przede wszystkim musi nastąpić łączność z bazami danych, ISBN i bazami dystrybutorów. Dzięki systemowi wydawcy otrzymają status klientów, będą mogli gromadzić tytuły w katalogu, podawać informacje dotyczące praw autorskich, czy informacje o publikacji.

Podsumowania całości wystąpień oraz prac nad wdrożeniem i przyszłością projektu ARROW Plus w Polsce dokonał Andrzej Nowakowski. Podkreślił istotne zalety w dostępie do informacji o prawach własności do publikacji i uzyskiwaniu na określonych warunkach możliwości jego digitalizacji. Według przewodniczącego konferencji, to od polskich wydawców i autorów będzie zależało, czy utworzone bazy będą na bieżąco uzupełniane i aktualizowane. O ile bazy danych będące pod patronatem SAIW „Polska Książka”, podłączone do projektu unijnego ARROW, będą współpracowały z bazami danych polskiej Biblioteki Narodowej, to jednak od wydawcy krajowego będzie zależało uzupełnianie jej o informacje, nadania jej statusu publikacji in print czy out of print, jak również jego dostępności handlowej (poprzez magazynowanie i dystrybucję) oraz uzupełnione o informacje dotyczące praw autorskich. Z pewnością uczestnictwo w programie ARROW i ARROW Plus bezpośrednio przyczynia się do usprawnienia procesu digitalizacji poprzez tworzenie i przeszukiwanie odpowiednich baz danych. Ponadto prelegent zwrócił uwagę zgromadzonym na rangę współuczestnictwa Polski w projekcie ARROW Plus.